

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra HAANDBOG I VERDENSHISTORIEN. Middelalderen (Sluttet.)

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter", i Grundtvig, N. F. S.: *N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter*, Gyldendalske Boghandel, 1904-1909, s. 19.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-grundtvig07val-shoot-idm140245241212944/facsimile.pdf> (tilgået 23. april 2024)

Anvendt udgave: N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter

Sachser og Angel-Sachser

diske Hedninger ved denne Leilighed skal opsluge Christenheden eller indlemmes i den. Vel er vi ikke spændt paa Opløsningen, da den for længe siden har reddet Verden og æret Forsynet; men Kong Ælfred, hans Søn Edvard og Sønne-Søn Ædelsteen (Athelstan), hvis Levnet og Bedrifter paa den afsides Æ ellers neppe vilde tiidrage sig vor Opmærksomhed, blive dog, under disse Omstændigheder, som Christenhedens og Dannelsens Lande-Værger, universalhistoriske Personer. De sad nemlig paa Thronen over i to Menneske-Aldere (871—941), og i Ælfreds første Dage satte Hedningerne sig ikke blot ordenlig ned i Ost-Angeln og Northumberland, men huserede saaledes, at den lille Æ Athelney (i Sommerset-Shire) var engang Alt hvad Ælfred eiede^{*)}; da derimod ved Ædelsteens Død hele Æn ligeop til Skotte-Havet lystrede hans Septer.

Om vi end kunde bitte Rede i alle Kong Ælfreds Tog mod Vikingerne, hvad dog allerede Vilhelm af Malmesbury fortvilede om, vilde det vist nok ikke lønne Umagen, da de Blod-Bad for vore Æine allesammen ligne hinanden som to Draaber Vand; men i en Samtilligemed Edwards, et i det Mindste hvert Aar, er de godt værd at lægge Mærke til, som Forbud paa det store Hoved-Slag under Ædelsteen, hvorom der staaer i Kæmpe-Visen[†], at Mage til Birtings-Bad var hverken seet eller spurgt paa Æn, siden Angler først giæstede Bretland.

Ædelsteen, som vilde raade ene, havde nemlig fordrevet Kong Olav (Anlaf) fra Northumberland og lagt sig ud med Konstantin Skotte-Konge, og de havde samlet All hvad der sværmede om paa Havet, for at knuse ham; men han mødte dem ved Brunborough (Brunanburh), efter Henrik Huntingdons Sigende, i Mercia, og sloges med dem saalænge, til der laae fem Konger og syv Jarler paa Val-Pladsen, hvorpaa baade Olav og Konstantin hardtad folkebare tog Flugten med Skamme^{**}).

Dele Slag stod omtrent 940, og det bedste Beviis paa, at hverken Skjalden eller Annalisterne har overdrevet Seiren, er, at vi i hele 40 Aar derefter næsten slet intet høre til Vikingerne, men see, at deres Høvdinger ei engang kan forsvare sig i Northumberland. Først i Slutningen af det Tiende Aarhundrede,

^{*)} Ælfreds Levnet af Asser og Sachse-Krøniken under Aar 876.

^{**}) Sachse-Krøniken under Aar 938. Henrik Huntingdons Krønike V. (hos Savile) 358.

[†] Se Grundtvigs udv. Skr. III, 428—32.